

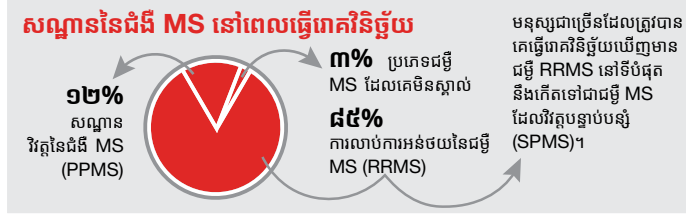
អង្គហេតុ និងតួលេខសំខាន់ៗ

អំពីជម្ងឺក្រិនប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទច្រើនកន្លែង

ជម្ងឺក្រិនប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទច្រើនកន្លែង (Multiple Sclerosis – MS) គឺជាជំងឺរ៉ាំរ៉ៃដែលវាយប្រហារប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទកណ្តាល (ខួរក្បាល ខួរឆ្អឹងខ្នង និងសរសៃប្រសាទអុបទិក)។ គេមិនអាចព្យាករណ៍ការវិវត្ត ភាពធ្ងន់ធ្ងរ និងរោគសញ្ញាជាក់លាក់នៃជំងឺ MS បានឡើយ។ ជំងឺ MS គឺជាជំងឺអស់មួយជីវិត ដែលគេមិនទាន់រកឃើញការព្យាបាលឱ្យជាសះស្បើយនៅឡើយទេ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ វេជ្ជបណ្ឌិត និងអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រកំពុងតែធ្វើការរកឃើញអំពីការព្យាបាល និងការគ្រប់គ្រងនៃជំងឺ MS ជាប្រចាំរាល់ថ្ងៃ។

អង្គហេតុទូទៅអំពីជំងឺ MS

រោគសញ្ញាទូទៅនៃជំងឺ MS

រោគសញ្ញានៃជំងឺ MS អាចទាំងមើលឃើញ និងមើលមិនឃើញ ចំពោះអ្នកជំងឺ គឺមិនអាចទាយទុកជាមុនបានទេ ហើយខុសគ្នាពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ ហើយពីពេលមួយទៅពេលមួយនៅក្នុងមនុស្សដូចគ្នា។

រោគសញ្ញាទាំងនេះរួមមាន៖

- ការផ្លាស់ប្តូរការចងចាំ ការផ្តោតអារម្មណ៍ ឬហេតុផល
- វិមានដល់ការមើលឃើញ ដូចជាការមើលឃើញព្រិលៗ ឬមើលឃើញរូបពីរ
- ការនិយាយឡូលៗ ជាប់គ្នាដឹក ឬនិយាយយឺតៗ
- វិលមុខ និងដឹងងោង
- អស់កម្លាំងខ្លាំង (អស់កម្លាំងមិនធម្មតា)
- ផ្លាស់ប្តូរការរំជួលចិត្ត និងអារម្មណ៍
- លឺចាប់
- អារម្មណ៍ផ្លាស់ប្តូរដូចជាមូលក្រពើ ស្លឹក ឬឈឺធ្លេបៗ
- ផ្លាស់អារម្មណ៍ចំណង់ផ្លូវភេទ
- ផ្លាស់ប្តូរការកន្ត្រាក់សាច់ដុំ ដូចជាសាច់ដុំទន់ខ្សោយ ញឹក តឹង ឬកន្ត្រាក់
- ផ្លាស់ប្តូរក្នុងការបត់ជើងតូច និងបត់ជើងធំ
- ងាយរងនឹងកំដៅ និង/ឬភាពត្រជាក់
- លំបាកក្នុងការដើររក្សាលំនឹង ឬការសម្របសម្រួល

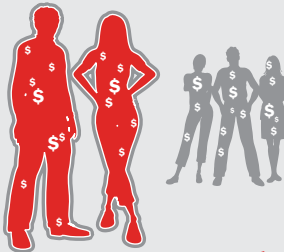
ការចំណាយខាងសេដ្ឋកិច្ច និងផ្ទាល់ខ្លួននៃជម្ងឺ MS

\$1,750,000,000

ជម្ងឺ MS ត្រូវបានគេប៉ាន់ស្មានថា បានធ្វើឱ្យខាតបង់ទឹកប្រាក់ សហគមន៍អូស្ត្រាលីចំនួន ១.៧៥ ពាន់លានដុល្លារក្នុងឆ្នាំ២០១៧។

នៅឆ្នាំ២០១៧ ការចំណាយជាមធ្យមនៃជម្ងឺ MS សម្រាប់មនុស្សម្នាក់គឺ ៦៨.៣៨២ដុល្លារ។

គឺស្រដៀងគ្នានឹងមនុស្សម្នាក់ដែលមានជំងឺ Parkinson's ឬធ្លាក់ដំបូងបន្ទាប់ពីជំងឺដាច់សរសៃឈាមក្នុងខួរក្បាល...

...បីដងនៃមនុស្សម្នាក់ដែលមានជំងឺទឹកនោមផ្អែមប្រភេទទី២

*រួមទាំងតម្លៃបុគ្គលម្នាក់ៗ និងសង្គម

ក្នុងចំណោមប្រភេទផ្សេងៗគ្នាដែលរួមបញ្ចូលទាំងការចំណាយសរុបនៃជម្ងឺ MS ការបាត់បង់ប្រាក់បៀវត្សរ៍ ឥឡូវនេះជម្ងឺ MS មានចំនួនតែ ៣២% ភាគរយនៃបន្ទុកសេដ្ឋកិច្ចប៉ុណ្ណោះ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងស្ទើរតែ ៥០% ក្នុងឆ្នាំ២០១០។

ជាមធ្យម នៅឆ្នាំ២០១៧ គុណនៃភាពជីវិតមនុស្សដែលមានជម្ងឺ MS នៅប្រទេសអូស្ត្រាលី គឺ ៣១% តិចជាងប្រជាជនអូស្ត្រាលីសរុប។

គុណភាពនៃជីវិតមនុស្សដែលមានជម្ងឺ MS ដែលកំពុងរស់នៅជាមួយភាពពិការធ្ងន់ធ្ងរគឺ ១១% ទាបជាងបើប្រៀបធៀបទៅនឹងមនុស្សដែលមិនមានភាពពិការ។

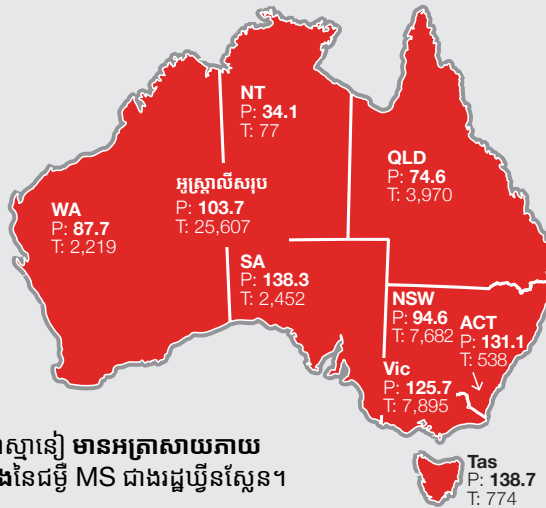
គុណភាពនៃជីវិតដែលត្រូវបានកាត់បន្ថយយ៉ាងខ្លាំងនេះ គឺបណ្តាលមកជាចម្បងពីផលប៉ះពាល់នៃជម្ងឺ MS លើការឈឺចាប់ ការរស់នៅរាងកាយសុខភាពផ្លូវចិត្ត និងទំនាក់ទំនង។

ការសាយភាយនៃជម្ងឺ MS

ការសាយភាយនៃជម្ងឺ MS នៅប្រទេសអូស្ត្រាលីក្នុងឆ្នាំ២០១៧ គឺមនុស្ស ១០៣.៧ នាក់ដែលមានជម្ងឺ MS ក្នុងចំណោមមនុស្ស ១០០,០០០ នាក់ បើប្រៀបធៀបទៅនឹង ៩៥.៥ ក្នុងឆ្នាំ២០១០។ ការកើនឡើងនេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីនិន្នាការពិភពលោក ហើយទំនងជាឆ្លុះបញ្ចាំងពីការកើនឡើងនៃការរស់រានមានជីវិតនៃមនុស្សដែលមានជម្ងឺ MS។

ប្រជាជនរស់នៅកាន់តែឆ្ងាយពីតំបន់ខ្សែអេក្វាទ័រ - អត្រាសាយភាយក៏កាន់តែខ្ពស់នៃជម្ងឺ MS។

រដ្ឋថាស្ត្រេឡេ មានអត្រាសាយភាយពីរដងនៃជម្ងឺ MS ជាងរដ្ឋឃ្វីនស្តែន។

ការសាយភាយ (P) នៃជម្ងឺ MS ក្នុងចំណោមមនុស្ស ១០០,០០០ នាក់ និងចំនួនសរុប (T) នៃមនុស្សដែលមានជម្ងឺ MS។

៦៤% នៃមនុស្សដែលមានជម្ងឺ MS កំពុងប្រើការព្យាបាលដែលកែសម្រួលជំងឺ* កើនឡើង ៤០% ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១០។

* ថ្នាំព្យាបាលដែលបានគ្រោងឡើងដើម្បីកាត់បន្ថយចំនួន និងភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃការឈាប ហើយពន្លឺត ឬផ្អាកការរីករាលដាលនៃជម្ងឺ MS របស់ពួកគេ។

អ្នកជំនាញទូទាំងពិភពលោកជឿថា ការដោះស្រាយផលប៉ះពាល់នៃការដក់បារី កង្វះវីតាមីន D ការធ្លាក់ដុះពោះ និងជំងឺគ្រុនក្រពេញអាចការពារ ៦០% នៃករណីជំងឺ MS។

ប្រសិនបើមានវ៉ាក់សាំងប្រឆាំងនឹងវីរុស Epstein Barr* ៩០% នៃករណីជំងឺ MS អាចត្រូវបានទប់ស្កាត់។

* វីរុសដែលបណ្តាលឱ្យកើតជំងឺគ្រុនក្រពេញ។

ឯកសារយោង

- របាយការណ៍ស្តីពីផលប៉ះពាល់សុខភាពសេដ្ឋកិច្ចនៃ ជម្ងឺក្រិនប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទច្រើនកន្លែងនៅប្រទេសអូស្ត្រាលី ឆ្នាំ២០១៧ ដែលប្រគល់ជូនដោយក្រុមស្រាវជ្រាវជំងឺ MS អូស្ត្រាលី និងរៀបចំដោយវិទ្យាស្ថានមីនប៊ុនសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវខាងវេជ្ជសាស្ត្រ សាកលវិទ្យាល័យថាស្ត្រេឡេ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨
- កត្តានិក័យបរិស្ថានដែលអាចកែសម្រួល ជម្ងឺក្រិនប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទច្រើនកន្លែង របាយការណ៍ពីសិក្ខាសាលាផ្តល់គំនិតយោបល់របស់ ECTRIMS ឆ្នាំ២០១៦ Amato M. et al, ទស្សនាវដ្តីស្តីពីជម្ងឺក្រិនប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទច្រើនកន្លែង ក្បាលទី២៤ ចេញផ្សាយលើកទី៥ ឆ្នាំ២០១៨
- Atlas of MS 2020 (សៀវភៅផែនទីស្តីពីជំងឺ MS ឆ្នាំ២០២០) សហព័ន្ធអន្តរជាតិ ជម្ងឺក្រិនប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទច្រើនកន្លែង ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២០ www.atlasofms.org

សម្រាប់ព័ត៌មានអំពីជម្ងឺក្រិនប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទច្រើនកន្លែង និង MS Australia ៖
www.msaustralia.org.au